

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ТА МОЖЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

О. П. КОЛОНТАЄВСЬКИЙ, кандидат економічних наук, доцент;
Д. О. ШАПОВАЛЕНКО

(Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова)

Анотація. *Мета статті полягає у визначенні можливостей залучення інвестицій для підприємств комунального господарства. Стаття присвячена дослідженню інвестиційної активності та можливостей залучення інвестицій для підприємств комунального господарства (на прикладі Новобаварського району м. Харків). Методика дослідження. Вирішення поставлених у статті завдань здійснено за допомогою таких загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: аналізу та синтезу, систематизації й узагальнення. Результати. У статті доведено, що на сучасному етапі розвитку підприємств комунального господарства інвестиції за рахунок власних коштів неможливі, у зв'язку з чим виникає необхідність розглянути питання державних інвестицій із точки зору теорії мультиплікатора. Практична значущість результатів дослідження. У статті обґрунтовано, що впровадження запропонованих заходів сприятиме збільшенню суми бюджетних дотацій другого рівня та підвищенню ефективності використання трудового й капітального потенціалу системи комунального господарства, що неодмінно призведе до зниження витрат на надання комунальних послуг, підвищення їхньої якості й відповідно ступеня задоволеності споживачів комунальними послугами і, як наслідок, підвищить рівень сплати за надані комунальні послуги. Основні наукові положення статті можна використовувати у практиці підприємств комунального господарства.*

Ключові слова: оцінка інвестиційної активності, залучення інвестицій, комунальне господарство.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Комунальне господарство (КГ) представляє собою сферу послуг і важливу частину територіальної інфраструктури кожного міста, яка визначає умови життєздатності людини, насамперед, комфортності житла, його інженерний благоустрій, якість і надійність комунальних і побутових послуг, від яких залежить стан здоров'я та соціальний клімат у населених пунктах. При цьому вся галузь КГ знаходиться в тяжкому технічному й фінансовому стані. Залишається низьким рівень якості й розвитку ринку виробничих фондів на підприємствах КГ, має місце значний знос інженерних мереж. Продовжує залишатися дотаційним характер

фінансування житлово-комунальної галузі, що, у поєднанні з високим рівнем централізації управління комунальними підприємствами та відсутністю можливості в одержувачів житлово-комунальних послуг вплинути на їх якість, є одним з основних негативних чинників функціонування житлово-комунальної галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізуючи публікації вчених із питань оцінки інвестиційної активності та можливостей залучення інвестицій, слід відмітити, що інвестиційну активність підприємства мають можливість формувати по-різному, спираючись як на приватні економічні показники, так і на інтегральні [1], а застосовувати узагальнюючі показники відповідно до існуючого алгоритму

вибору показників інвестиційної активності підприємства [2], який дозволяє підвищити адекватність, достовірність управлінських рішень під час управління інвестиційними процесами.

У ході проведених авторами [3] досліджень було виявлено, що в якості одного з методів оцінки інвестиційної активності підприємства можуть застосовуватися регресивні методи, які базуються на виявленні рівня динаміки функціонального параметра – інвестиційної активності підприємства – від факторних параметрів. Факторними параметрами інвестиційної активності при цьому виступають показники масштабності інвестиційної діяльності, інноваційної спрямованості інвестиційної діяльності та конкурентоспроможності підприємства.

Результати досліджень [4] показали, що в Україні, крім експертних оцінок, поширені такі методи оцінки: інтегральної оцінки, комплексної оцінки, рейтингової оцінки та метод узагальнюючих групових коефіцієнтів.

У роботі А. Ю. Баранової [5] за основу оцінки приймається не темп зростання або приросту обсягу інвестицій, а темп зростання і приросту обсягу наданих послуг, податкових надходжень, чисельності зайнятих в індустрії гостинності й суміжних із нею галузей завдяки інвестуванню. Крім того, запропонована методика характеризується системністю, так як вона «вписується» у складну соціально-економічну систему регіону, і комплексністю, тому що враховуються наслідки її реалізації. КГ ж, у свою чергу, характеризується великою долею основних засобів, які потрібно розвива-

ти. Тому необхідна методика з використанням економічного механізму управління розвитком ринку комунальних послуг (КП) регіону, з визначенням рівня бюджетних дотацій у вигляді державних інвестицій у розвиток КГ.

Аналіз зазначених джерел свідчить про те, що питання оцінки та залучення інвестицій для КГ потребують подальших теоретично-методичних і практичних досліджень.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою даної статті є аналіз інвестиційної активності та можливості залучення інвестицій для підприємств комунальної сфери (на прикладі системи КГ Новобаварського району м. Харків).

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У роботі пропонується виділити два рівні в системі КГ, на які розподіляються бюджетні дотації.

Перший рівень – покриття дефіциту (G_1), що виникає через різницю між вартістю наданих послуг і розміром сплачених населенням послуг. G_1 визначає відсутній бракуючий об'єм фінансування для покриття витрат підприємств КГ за наданими послугами.

Другий рівень – інвестиції в розвиток КГ (G_2), зокрема, у розвиток двох найважливіших факторів: трудових ресурсів та основного капіталу. Тобто, якщо понизити витрати держави на відшкодування неоплачених споживачами послуг, то грошові кошти, що вивільнюються, повинні бути інвестовані на розвиток двох найважливіших факторів – праці й капіталу.

Ця процедура відбита в моделі оцінки бюджетного дотування [6] вигляду:

$$G(t) = G_1(t) + G_2(t),$$

$$\text{якщо } G_1(t) \rightarrow \min, \text{ при } G(t) = \text{const}, \text{ то } G_2(t) \rightarrow G(t),$$

$$G_2(t) = \text{Inv}_L(t) + \text{Inv}_K(t),$$

$$G_1(t) = \omega \cdot Z(t),$$

(1)

де $G_1(t)$ – прогнозна сума бюджетних дотацій першого рівня в період t ;

$G_2(t)$ – прогнозна сума бюджетних дотацій другого рівня в період t ;

$\text{Inv}_L(t)$ – інвестиції в розвиток трудових ресурсів;

$\text{Inv}_K(t)$ – інвестиції в основний капітал;

ω – коефіцієнт покриття заборгованості підприємств КГ за рахунок бюджетних дотацій першого рівня;

$Z(t)$ – заборгованість платників за комунальними платежами, що склалась у період t .

У перехідній економіці деклароване подолання дотаційності галузі за допомогою досягнення повної платності послуг для населення не забезпечить достатності фінансування сфери КГ, тому взаємодія з державою відбувається шляхом отримання бюджетних дотацій (G).

У концепції оцінки й формування економічного механізму управління розвитком ринку КП регіону [6] було визначено другий рівень бюджетних дотацій (G_2) у вигляді державних

$$\begin{aligned} G(t) &= G_1(t) + G_2(t), \\ \text{якщо } G_1(t) &\rightarrow \min, \text{ при } G(t) = \text{const}, \text{ то } G_2(t) \rightarrow G(t), \\ G_2(t) &= \text{Inv}_L(t) + \text{Inv}_K(t), \end{aligned} \quad (2)$$

де $\text{Inv}_L(t)$ – інвестиції в розвиток трудових ресурсів;

$\text{Inv}_K(t)$ – інвестиції в основний капітал.

У якості незалежних параметрів, які формують ефективність виробництва, уводяться витрати на підвищення кваліфікації й освіти – $Q(t)$ і витрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи $P(t)$ (НДР і ДКР). Тоді виробничу функцію з урахуванням ендогенного – викликаного внутрішніми причинами – НТП можна було б записати так:

$$F(K, L, t) = F_0(K(t) \cdot P(t)^{\alpha_1}, L(t) \cdot Q(t)^{\alpha_2}). \quad (3)$$

У реальних умовах врахувати вплив $P(t)$ і $Q(t)$ на ефективність виробництва досить складно.

Другий підхід іноді називають матеріалізованим НТП. За цього підходу передбачається, що інвестиції, вкладені сьогодні, ефективніші за ті, які були вкладені раніше. Під час дослідження впливу інвестиційних процесів на розвиток потенціалу капітальних ресурсів системи КГ у роботі пропонується використати саме цей підхід на основні рівняння з моделі економічного росту Солоу. Оцінка та аналіз інвестицій і НТП на підставі побудови моделі Солоу має вигляд:

інвестицій у розвиток КГ, зокрема, у розвиток двох найважливіших факторів: трудових ресурсів та основного капіталу.

У концепції зазначалося: якщо понизити витрати держави на відшкодування неоплачених споживачами послуг, то грошові кошти, які вивільнюються, можуть бути інвестовані на розвиток ресурсного потенціалу системи КГ – праці й капіталу.

Ця процедура відбита в моделі оцінки бюджетного дотування, що має вигляд:

$$\begin{aligned} Y(t) &= \int_{-\infty}^t Y_{\tau}(t) d\tau, \\ Y_{\tau}(t) &= F(\tau, t) \cdot [L_{\tau}(t)]^{\alpha_{s1}} \cdot [K_{\tau}(t)]^{\alpha_{s2}}, \\ F(\tau, t) &= a_{50} \cdot e^{\lambda \cdot \tau + \pi \cdot t}, \\ K_{\tau}(t) &= I(\tau) \cdot e^{\delta(\tau-t)}, \quad K_{\tau}(0) = I(\tau), \end{aligned} \quad (4)$$

де τ – рік (момент) капіталовкладень;

$I(\tau)$ – обсяг інвестицій у момент τ ;

t – рік надання послуг;

$Y_{\tau}(t)$ – обсяг наданих послуг у році t із використанням капіталу, інвестованого в момент τ ;

$L_{\tau}(t)$ – розмір трудових ресурсів строку підготовки τ , залучених до надання послуг у році t ;

$K_{\tau}(t)$ – обсяг основних фондів, створений за рахунок інвестицій у момент τ та залучених у році t ;

$F(\tau, t)$ – вимір текучої (у році t) «нейтральної ефективності» науково-технічного прогресу, досягнутого в момент τ ;

λ – темп зросту ефективності капіталу як характеристика матеріалізованого технічного прогресу;

π – зростання ефективності капіталу як наслідок «невтіленого технічного прогресу», тобто зрушень у технології виключно під впливом часу;

δ – середній темп фізичного зносу капіталу;

a_{50}, a_{51}, a_{52} – параметри регресії;
 $K\tau(0)$ – капітальний агрегат, тобто вартість речових ресурсів у момент τ ;
 $K\tau(0)$ прирівнюється до $I(\tau)$ – обсягу інвестицій у момент τ , спрямований на продукування додаткової вартості.

Користуючись цією моделлю, передбачається, що диференціальна (гранична) продуктивність праці не залежить від τ – моменту капіталовкладень, вдається відділити знос капіталу в результаті неоднорідності інвестицій від величини δ його фізичного зносу з ходом часу – зміною t .

У простішій моделі мультиплікатора без урахування дій держави обсяг КП підприємств ($Y_{ок}$) дорівнює сумі споживання (C) та інвестицій (I):

$$Y_{ок}(t) = I(t) + C(t). \quad (5)$$

Позначимо через $A(t)$ амортизаційні відрахування в році t . Зазвичай, вважають, що амортизаційні відрахування пропорційні наявним основним виробничим фондам (ОВФ):

$$A(t) = \mu K(t), \quad (6)$$

де μ – коефіцієнт вибуття ОВФ (норма амортизаційних відрахувань).

Основу керування інвестиційним розвитком становить механізм, доповнює традиційним відтворювальним механізмом амортизаційний відрахувань. Слід відмітити, що в системі КГ незначні (на рівні 6 %) амортизаційні відрахування через зношення основних виробничих фондів уже давно не несуть відтворювальну функцію.

Динаміку капіталовкладень в ОВФ у цьому випадку можна описати співвідношенням:

$$\Delta K = -\mu K \Delta t + I \Delta t, \quad (7)$$

звідки отримуємо диференціальне рівняння:

$$\frac{dK}{dt} = -\mu K + I, \quad K(0) = K_0. \quad (8)$$

Розділимо параметри функції $Y = F(K, L)$ на величину L , отримаємо $Y/L = F(K/L; 1)$, або $y = f(K; 1)$, де $y = Y/L$ – продуктивність громадської праці; $k = K/L$ – обсяг капіталу, що використовується в товаристві, який приходить на одного робітника – капіталоозброєність; $i = I/L$ – інвестиції на одного працюючого.

Проводячи в рівняннях моделі заміну змінних $Y_{ок} = yL$, $K = kL$, $I = iL$, отримаємо модель оцінки й аналізу інвестицій у відносних змінних:

$$\begin{cases} \frac{dk}{dt} = -\mu k(t) + i(t), \\ i(t) = \rho \cdot y(t), \\ y(t) = b_0 \cdot k_t^{b_1}. \end{cases} \quad (9)$$

Спочатку оцінимо параметри функції продуктивності праці від капіталоозброєності виробничої функції (ВФ) Кобба-Дугласа у відносних змінних на основі вихідних даних за період із січня 2009 р. по вересень 2015 р. у поквартальному розрізі для системи КГ Новобаварського району м. Харків за допомогою ППП STATISTICA 7. Результати побудови моделі представлені на рис. 1, 2.

Model is: $v3 = b0 \cdot v1^{b1}$ (Model Invest)						
Dep. Var. : $y(t)$						
Level of confidence: 95.0% ($\alpha = 0.050$)						
Exclude cases: 8						
	Estimate	Standard error	t-value df = 12	p-level	Lo. Conf Limit	Up. Conf Limit
b0	13,30556	0,889659	14,95579	0,000000	11,36716	15,24396
b1	0,63381	0,077402	8,18861	0,000003	0,46517	0,80246

Рис. 1. Результат оцінки параметрів функції продуктивності праці від капіталоозброєності виробничої функції Кобба-Дугласа у відносних змінних

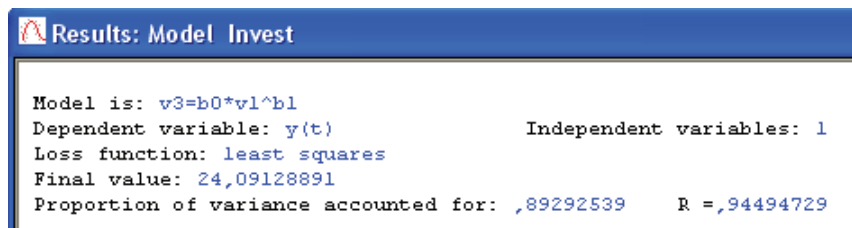

Рис. 2. Вид функції й оцінки її адекватності

Отже, виробнича функція Кобба-Дугласа у відносних змінних після оцінки параметрів має вигляд: $y(t) = 13,30556 \cdot k_t^{0,6338}$.

У зазначеному випадку зростання на 1 % витрат капіталу на одного робітника (капіталоозброєність) збільшує випуск послуг на одного робітника (гранична продуктивність праці) на 0,6338 %.

Побудована виробнича функція Кобба-Дугласа у відносних змінних для Жовтневого району м. Харків є адекватною з погляду відсотка поясненої дисперсії, рівного 89,2 %, і коефіцієнта множинної кореляції, рівного 0,94.

Під час дослідження економічних систем на основі моделі Солоу основну увагу приділяють режиму збалансованого зростання. Цей режим має таку властивість, що до нього сходяться всі траєкторії моделі за постійної частки капіталовкладень. На режим збалансованого зростання впливає норма капіталовкладень (інвестування) ρ , оскільки від ρ залежить оптимальне значення капіталоозброєності k^* : у разі зростання ρ величина k^* збільшується.

Норма капіталовкладень (інвестування) ρ відповідає мультиплікатору інвестицій Кейн-

са – це коефіцієнт, що відбиває залежність зміни доходу від змін інвестицій $KI = Y : I$, $\rho = Y_{ок} / I(\tau)$.

Під час проведення аналізу економіки на основі моделі Солоу оптимальна норма інвестування ρ^* повинна дорівнювати еластичності виробничої функції ВФ Кобба-Дугласа у відносних змінних, тобто для нашої системи повинне виконуватися рівняння $\rho^* = b_1 = 0,6338$. Отже, 0,6338 – це міра НТП, тобто норма інвестування комунальних підприємств Новобаварського району (норма інвестування м. Харків). Авторами запропоновано цю норму включити в заплановану норму прибутку на інвестиційний капітал H_{np} .

Коефіцієнт вибуття ОВФ (μ) пропонується визначати на рівні 6 % (норма амортизаційних відрахувань для основних засобів третьої групи).

Оцінимо норму капіталовкладень (інвестування), яка склалася, для системи КГ Новобаварського району м. Харків за допомогою ППП STATISTICA 7. Результати побудови моделі представлені на рис. 3.

Model is: $v1=(b11*v3+v2)/(1+0,06)$ (Model Invest)						
Dep. Var. : $k(t)$						
Level of confidence: 95.0% (alpha=0.050)						
Exclude cases: 8						
	Estimate	Standard error	t-value df = 12	p-level	Lo. Conf Limit	Up. Conf Limit
b11	-0,007936	0,005401	-1,46947	0,167429	-0,019704	0,003831

Рис. 3. Оцінка норми капіталовкладень

Як видно з рис. 3, отримане значення для системи КГ Новобаварського району не тільки не наближається до оптимальної норми накопичення $\rho^* = b_1 = 0,6338$, але становить $-0,007936$ й виходить за межі відрізка $[0, 1]$

(за виключенням верхньої допустимої межі $Up. Conf. Limit = 0,00381$). Таким чином, знак « $\leftarrow$ » показує, що зв'язок між величинами змін вкладень капіталу та обсягами виробництва зворотній, тобто зниження витрат на інвесту-

вання випереджує падіння обсягів виробництва послуг на більшу величину.

Якщо $\alpha = -0,007936$, то зниження вкладень капіталу на 1 % (не інвестування) призведе до падіння обсягів виробництва на 0,007936 % або до недоотримання обсягів наданих послуг на 0,007936 %.

Інвестування, зазвичай, підвищує технічний рівень виробництва та відповідно його економічну ефективність у порівнянні із середнім рівнем. У результаті виробництво починає приносити дохід вище середнього рівня. Якщо підприємство не здійснить інвестицій, то його ефективність падатиме нижче середньої, викликаючи негативний мультиплікативний ефект.

Між тим ні про які інвестиції за рахунок власних коштів системи КГ на сучасному етапі розвитку не може йти мови. Тому, виникає необхідність розглянути питання державних інвестицій з точки зору теорії мультиплікатора [6].

Додаткове інвестування ΔI , як і основне I (як частина отриманого доходу D), здійснюватиметься протягом усього даного періоду виробництва. Отже, можна вважати, що приріст інвестицій ΔI зумовлює приріст доходу ΔD [7].

Тому відношення називається мультиплікатором інвестицій, який свідомо більше одиниці, оскільки $0 < \vartheta < 1$:

$$\frac{\Delta D}{\Delta I} = \frac{1}{1 - \vartheta}. \quad (13)$$

Кейнс запропонував просте трактування мультиплікатора. Якщо забезпечити приток автономних інвестицій, тобто породжуваних джерелом, що сприймається самою системою як зовнішнє (для системи КГ – це державні дотації другого рівня, тобто державні інвестиції), то отриманий економічний імпульс призведе до приросту доходу, який перевищує інвестиції в M разів ($M > 1$). Тут M – мультиплікатор, а явище збільшення доходу внаслідок приросту інвестицій називається мультиплікативним ефектом.

Для системи КГ пропонується враховувати мультиплікативний ефект. Потрібно оптимізувати структуру розподілу загальної суми бюджетного дотування $G(t)$ на бюджетні дотації першого та другого рівня ($G_1(t)$ та $G_2(t)$). Збільшення суми бюджетних дотацій другого рівня сприятиме підвищенню ефективності використання трудового й капітального потенціалу системи КГ, що неодмінно призведе до зниження витрат на надання КП, підвищення їхньої якості й відповідно ступення задоволеності споживачів КП і, як наслідок, підвищить рівень сплати за надані КП. Тим самим буде знижено величину $G_1(t)$, як було зазначено вище:

$$\begin{aligned} \text{якщо } G_1(t) \rightarrow \min, \text{ за } G(t) = \text{const}, \text{ то } G_2(t) \rightarrow G(t), \\ G_2(t) = \text{Inv}_L(t) + \text{Inv}_K(t), \end{aligned} \quad (14)$$

тобто більша сума зможе бути направлена на розвиток ресурсного потенціалу системи КГ. За рахунок ефекту мультиплікатора відбудеться стрімке підвищення ефективності функціонування системи КГ.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямку. Отже, можна зробити висновок, що встановлення відповідного циклу взаємодій повинен описувати мультиплікатор. Уважається, що ефект, який призвів до збільшення випуску в одній галузі, може впливати на економічну динаміку. А у випадку з інвестиціями цей ефект формується протягом усього

строку служби введених потужностей. У той же час нас, ефект, який може бути отриманий у рамках такої взаємодії, має ясну економічну інтерпретацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Выборова Е. Н. Особенности оценки инвестиционной активности предприятия [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://afdanalyse.ru/news/osobennosti_ocenki_investicionnoj_aktivnosti_predpriyatija/2014-01-22-290. – Назва з екрана.

2. Плужников В. Г. Анализ существующих методов оценки инвестиционной активности предприятия [Электронный ресурс] / Плужников В. Г., Смагин В. Н., Шикина С. А. – Режим доступа: <http://1fin.ru/?id=922&ht=15164&w=%C0%EC%EE%F0%F2%E8%E7%E0%F6%E8%EE%ED%ED%7C%EE%F2%F7%E8%F1%EB%E5%ED%E8>. – Назва з екрана.
3. Павлюк Н. А. Инвестиционная активность: теоретический и методический аспекты / Н. А. Павлюк // Вестник ГГТУ им. П. О. Сухого. – 2004. – №2 (15).
4. Димченко О. В. Методи оцінки інвестиційної привабливості комунальних підприємств в контексті державно-приватного партнерства [Електронний ресурс] / Димченко О. В., Кайданник О. Б. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/40167/1/20-21.pdf>. – Назва з екрана.
5. Баранова А. Ю. Методы оценки результатов инвестиционной активности и предпринимательских структур индустрии гостеприимства [Электронный ресурс] / Баранова А. Ю. – Режим доступа: <http://www.lib.csu.ru/vch/195/015.pdf>. – Назва з екрана.
6. Кайлюк Є. М. Концептуальна схема економічного механізму функціонування комунального господарства регіону / Є. М. Кайлюк, Д. О. Шаповаленко // Комунальне господарство міст : наук.-техн. зб. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2014. – Вип. 113. – С. 16–28.
- of an estimation of investment activity of the enterprise], Available at: http://afdanalyse.ru/news/osobennosti_ocenki_investicionnoj_aktivnosti_predpriyatija/2014-01-22-290.
2. Pluzhnikov V. G., Smagin B. H., Shikina C. A. *Analiz suschestvuyuschih metodov otsenki investitsionnoy aktivnosti predpriyatiya* [Analysis of the existing methods of valuation of investment activity of the enterprise], Available at: <http://1fin.ru/?id=922&ht=15164&w=%C0%EC%EE%F0%F2%E8%E7%E0%F6%E8%EE%ED%ED%7C%EE%F2%F7%E8%F1%EB%E5%ED%E8>.
3. Pavlyuk N. A. *Vestnik GGTU im. P.O. Suhogo: Sb. nauch. tr.* [Bulletin of GGTU im. P.O. Suhogo: Collected papers of Gomel State Technical University named after P.O. Suhoy], 2004, no. 2 (15).
4. Dymchenko O. V., Kaidannyk O. B. *Metody otsinky investytsiinoi pryvabylyvosti komunalnykh pidpriemstv v konteksti derzhavno-pryvatnoho partnerstva* [Methods for assessing the investment attractiveness of utility companies in the context of public-private partnerships], Available at: <http://eprints.kname.edu.ua/40167/1/20-21.pdf>.
5. Baranova A. Yu. *Metodyi otsenki rezultatov investitsionnoy aktivnosti i predprinimatelskih struktur industrii gostepriimstva* [Methods for evaluation of investment activity and business structures of the hospitality industry], Available at: <http://www.lib.csu.ru/vch/195/015.pdf>.
6. Kailiuk Ie. M., Shapovalenko D. O. *Komunalne gospodarstvo mist: nauk.-tekhn. zb.* [Utilities city: Collected papers of O. M. Beketov National University of Urban Economy], 2014, no. 113, pp. 16–28.

REFERENCES

1. Vyiborova E. N. *Osobennosti otsenki investitsionnoy aktivnosti predpriyatiya* [Features

О. П. Колонтаевский, кандидат экономических наук, доцент; **Д. А. Шаповаленко** (Харьковский национальный университет городского хозяйства имени О. М. Бекетова). **Оценка инвестиционной активности и возможности привлечения инвестиций для коммунальных предприятий.**

Аннотация. Цель статьи заключается в определении возможностей привлечения инвестиций для предприятий коммунального хозяйства. Статья посвящена исследованию инвестиционной активности и возможностей привлечения инвестиций для предприятий коммунального хозяйства (на примере Новобаварского района г. Харьков). **Методика иссле-**

дования. Решение поставленных в статье задач осуществлено с помощью таких общенаучных и специальных методов исследования: анализа и синтеза, систематизации и обобщения.

Результаты. В статье доказано, что на современном этапе развития предприятий коммунального хозяйства инвестиции за счет собственных средств невозможны, в связи с чем возникает необходимость рассмотреть вопрос государственных инвестиций с точки зрения теории мультипликатора. **Практическая значимость результатов исследования.** В статье обосновано, что внедрение предложенных мероприятий будет способствовать увеличению суммы бюджетных дотаций второго уровня и должно привести к повышению эффективности использования трудового и капитального потенциала системы коммунального хозяйства, что приведет к снижению затрат на предоставление коммунальных услуг, повышению их качества и соответственно степени удовлетворенности потребителей коммунальных услуг и, как результат, повысит уровень оплаты за предоставленные коммунальные услуги. Основные научные положения статьи можно использовать в практике предприятий коммунального хозяйства.

Ключевые слова: оценка инвестиционной активности, привлечение инвестиций, коммунальное хозяйство.

O. Kolontaevskiy, Cand. Econ. Sci, docent; **D. Shapovalenko** (O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv). **The assessment of the investment activity and the probability to attract investments to municipal services enterprises.**

Summary. The purpose of the article is the definition of the probability to attract investments to municipal services enterprises. The article is devoted to the research of the investment activity and the probability to attract investments to municipal services enterprises (after the example of municipal economy of Novobakinskyi district of Kharkov city). **Methodology of research.** The solution of the tasks stated in the article was carried out with the help of such scientific and special research methods as analysis and synthesis, systematization and generalization. **Findings.** In the article it is proved that at the present stage of the development of municipal services enterprises the investments at their own expenses are impossible and therefore there is a need to consider the question of the public investments from the point of view of the multiplier theory. **Practical value.** It is proved that the introduction of the procedures offered the article will contribute to increase the amount of budgetary subsidies of the second level and will lead to improvement of the use of labor and capital capacity of the municipal economy system. It will lead to lower costs for the provision of the municipal services, improve their quality and the degree of satisfaction of the consumers of municipal services, and therefore will lead to increase the level of payment for the services. The basic scientific principles may be used in the practice of municipal economy enterprises.

Keywords: assessment of investment activity, attraction of investments, municipal economy.